

J. L. Hansen: Som det ærede Ting ved, er dette Lovforslag blevet vedtaget i det andet Ting baade i forrige og denne Samling. Det angaar jo ikke Vidneed eller Partsed, kun Løfteed, og mine Meningsfæller og jeg mene, at da vi have Religionsfrihed, bør man ikke saa stærkt knytte det religiøse Moment til Edsaftæggelsen, men at en Forsikring paa Tro og Love, Ære og Samvittighed vil være tilstrækkelig. Jeg anser det ikke for fuldt beføjet, at man i saadanne rent borgerlige Forhold, som naar en Embedsmand beskikkes til et Embede, eller der paalægges en Mand et eller andet Hverv af hans Medborgere eller Øvrighed, indblander et saa stærkt religiøst Moment, som Edsaftæggelsen er, ligesom jeg heller ikke anser det for nødvendigt. I mange virkelig betydelige Forhold forlanges der jo ikke en saadan Ed. Hverken Amts-, Sogne- eller Byraadsmedlemmer skulle aflægge Løfteed. Og jeg tror ikke, at man nogen Sinde har mærket nogen Ulempe af det. Lige saa lidt tror jeg paa den anden Side, at man opnaar den tilsigtede Nytté af Edsaftæggelsen. Overfor en samvittighedsfuld Mand er den overflødig, og jo mindre samvittighedsfuld en Mand er, desto mindre tager han Hensyn til Edén; en samvittighedsløs Mand vil neppe en Gang gøre sig særlige Skrupler, fordi han har aflagt Ed. Der er det Strafansvaret, det kommer an paa, og det røres der jo ikke ved i det foreliggende Forslag. — Jeg skal selvfølgelig ikke have noget imod, at Spørgsmaalet undergives en Overvejelse, men jeg vil dog anbefale dette høje Ting at tage det under velvillig Overvejelse. Jeg tror, at vi ved Vedtagelsen af Forslaget ville forhindre Indtrædelsen af mange Forhold, som ere stødende og saarende for mange Folk, og ville afskaffe en Mængde overflødige Eder i Sager, som ere ganske ubetydelige, og hvor de ikke ere nødvendige. Jeg anbefaler saaledes Sagen til det høje Tings Velvillie.

Steffensen: Det foreliggende Forslag har til Overskrift „Forslag til Lov om Løfteed og Forsikring i Stedet for Ed“. Naar man saa undersøger, hvori Forskellen mellem Løfteed og Forsikring bestaar, saa ser man, at Løfteeden gaar ud paa, at den paagældende *lover og sværger* paa Ære og Samvittighed, medens Forsikring i Stedet for Ed gaar ud paa, at han *lover* paa Ære og Samvittighed. Hvorfor nu det første skal kaldes en Ed og det andet en Forsikring, det ved jeg ikke, thi Ordet

„sværge“ er aldeles ikke tilstrækkeligt til at give denne Distinktion. „Sværge“ betyder jo ganske i Almindelighed at forsikre noget under Paaberaabelse af noget højere eller noget frygteligere. Men man kan sværge ved alt muligt mellem Himmel og Jord, og noget til. Jøderne svor ved Templets Gud, Romerne svor ved Kapitolium, den forelskede sværger ved sin Kærlighed eller sin elskedes smukke Øjne, kort sagt, der er ikke noget, der ikke kan sværges ved. En af vore ældre Forfattere fortæller om en Mand, at han svor ved 10,000 destillerede Æggesopkener. Der kan altsaa sværges ved alt muligt, og det, at man føjer Ordet „sværger“ til i § 1, gør ikke denne Forsikring til en Ed. Den kan ikke derfor træde i Stedet for den Ed, som Grundloven foreskriver. I Grundloven staar der jo „aflægge Ed“, men at aflægge Ed er noget ganske specielt. Det er at forsikre under Paakaldelse af Gud. Det har ikke anden Betydning i vort Retsprog og heller ikke anden Betydning i daglig Tale. Jeg tror derfor, at denne § 1 er det ganske umuligt at gaa ind paa.

Hvad Bestemmelsen i § 2 angaar, saa kunde jeg ikke have saa meget imod at indføre disse Forsikringer. Men jeg vil dog sige, at jeg vil foretrække, at man i Stedet for at erstatte Ed med Løfteed og Forsikring afskaffede alle disse Løfteeder. Jeg tror ikke, at der i Virkeligheden vil være tabt noget som helst derved. Vor Straffelov fastsætter i Virkeligheden ingen Straf for Brud paa Løfteeden. Den fastsætter Straf for at forse sig mod det Forhold, hvorpaa der er aflagt Løfteed, men videre gaar den ikke, og jeg tror, at vi vilde være lige saa vel farne, naar vi søgte helt at afskaffe Løfteeden som ved at forandre det, vi nu have. Vi have foreliggende et Forslag til en Grundlovsforandring. Hvorfor saa ikke tage op i dette Forslag en Bestemmelse om Afskaffelse af Løfteed? Derved komme vi udenom Grundlovsvanskeligheden, thi den her foreslaaede Bestemmelse løser den ganske vist ikke. Jeg vil derfor foreslaa, at vi ligefrem nægte Forslaget Overgang til anden Behandling, da jeg ikke tror, vi ere i Stand til at faa noget ud af det. Ønsker man paa dette Tidspunkt af Samlingen at diskutere Forslaget i Udvalg, skal jeg dog ikke have noget derimod, men jeg tror ikke, at der kommer noget ud af det.

Justitsministeren (Alberti): Naar jeg har kunnet tiltræde det foreliggende Forslag, er det, fordi jeg ligesom det ærede